

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 30 юни 2023 г.
(OR. en)

11141/23

ECOFIN 666
UEM 200
SOC 492
EMPL 343
COMPET 687
ENV 766
EDUC 279
RECH 311
ENER 402
JAI 912
GENDER 143
ANTIDISCRIM 137
JEUN 181
SAN 418

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	9835/1/23 REV 1
№ док. Ком.:	COM(2023) 611 final
Относно:	ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно националната програма за реформи на Хърватия за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Хърватия за 2023 г.

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, обсъден от Съвета и Европейския съвет, въз основа на предложението на Комисията COM(2023) 611 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от ...

относно националната програма за реформи на Хърватия за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Хърватия за 2023 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

---

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета², с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост („Механизмът“), влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. В съответствие с приоритетите на европейския семестър Механизмът допринася за икономическото и приобщаващото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и стимулиращи растежа реформи и инвестиции, по-специално реформи и инвестиции за насърчаване на екологичния и цифровия преход и за укрепване на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и стимулира растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, подобрява териториалното сближаване в рамките на Съюза и подкрепя непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма беше актуализирано на 30 юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

---

² Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (2) На 22 ноември 2022 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2023 г., с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2023 г. На 23 март 2023 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2023 г., които са съсредоточени около четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 22 ноември 2022 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета³ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2023 г., в който не посочи Хърватия като една от държавите членки, които може да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси, и за които ще е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и становище относно проекта на бюджетен план за 2023 г. на Хърватия. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2023 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие Препоръката относно икономическата политика на еврозоната⁴ („Препоръка от 2023 г. относно еврозоната“) на 16 май 2023 г. и съвместния доклад за заетостта на 13 март 2023 г.
- (3) Въпреки че икономиките на Съюза показват забележителна устойчивост, геополитическият контекст продължава да оказва отрицателно въздействие. Като застава твърдо зад Украйна, Съюзът насочва своята програма за икономическа и социална политика към намаляване на отрицателното въздействие от енергийните сътресения върху уязвимите домакинства и предприятия в краткосрочен план и към запазване на усилията за осъществяване на екологичния и цифровия преход, подкрепа за устойчив и приобщаващ растеж, запазване на макроикономическата стабилност и повишаване на устойчивостта в средносрочен план. Той също така поставя особен акцент върху повишаването на конкурентоспособността и производителността на Съюза.

---

³ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁴ Препоръка на Съвета от 16 май 2023 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ С 180, 23.5.2023 г., стр. 1).

- (4) На 1 февруари 2023 г. Комисията публикува съобщение, озаглавено „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“ („промишлен план на Зеления пакт“). Целта на промишления план на Зеления пакт е засилване на конкурентоспособността на промишлеността на Съюза с нулеви нетни емисии и подпомагане на бързия преход към неутралност по отношение на климата. Планът допълва текущите усилия в рамките на Европейския зелен пакт и REPowerEU. Той има за цел и да се осигури по-благоприятна среда за увеличаване на производствения капацитет на Съюза за технологиите и продуктите с нулеви нетни емисии, необходими за постигане на амбициозните цели на Съюза в областта на климата, и да се гарантира достъп до съответните суровини от критично значение, включително чрез диверсифициране на източниците, правилно използване на геоложките ресурси в държавите членки и максимално увеличаване на рециклирането на суровини. Промисленият план на Зеления пакт се основава на четири стълба: предвидима и опростена регулаторна среда, по-бърз достъп до финансиране, повишаване на уменията и отворена търговия за устойчиви вериги на доставки. На 16 март 2023 г. Комисията публикува ново съобщение, озаглавено „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“, структурирано около девет взаимно подсилващи се движещи сили с цел да се работи за стимулираща растежа регулаторна рамка. В него се определят приоритети на политиката, насочени към активно осигуряване на структурни подобрения, добре насочени инвестиции и регулаторни мерки за дългосрочната конкурентоспособност на Съюза и неговите държави членки. Препоръките по-долу спомагат за изпълнението на тези приоритети.

- (5) През 2023 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г. и 2022 г. продължават да бъдат еднакво актуални за плановете за възстановяване и устойчивост, преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (6) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета⁵ („Регламентът REPowerEU“), приет на 27 февруари 2023 г., има за цел бързото премахване на зависимостта на Съюза от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще допринесе за енергийната сигурност и диверсификацията на енергийните доставки на Съюза, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Регламентът REPowerEU дава възможност на държавите членки да добавят нова глава за REPowerEU към своите национални планове за възстановяване и устойчивост, за да финансират ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU. Тези реформи и инвестиции също така ще спомогнат за повишаване на конкурентоспособността на промишлеността на Съюза с нулеви нетни емисии, както е посочено в промишления план на Зеления пакт, и за изпълнение на свързаните с енергетиката специфични за всяка държава препоръки, отправени към държавите членки през 2022 г. и когато е приложимо, през 2023 г. С Регламента REPowerEU се въвежда нова категория безвъзмездна финансова подкрепа, която се предоставя на държавите членки за финансиране на нови свързани с енергетиката реформи и инвестиции в рамките на техните планове за възстановяване и устойчивост.

---

⁵ Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1).

- (7) На 8 март 2023 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят насоки за фискалната политика за 2024 г. („съобщението от 8 март 2023 г.“). То има за цел да подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията припомни, че общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж ще бъде дезактивирана в края на 2023 г. Тя призова за фискални политики през периода 2023—2024 г., които осигуряват средносрочна устойчивост на обслужването на дълга и повишават потенциалния растеж по устойчив начин, и прикани държавите членки да определят в своите програми за стабилност и конвергенция за 2023 г. начина, по който фискалните им планове ще осигурят спазването на референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП), както и реалистичното и непрекъснато намаляване на дълга или запазването на благоразумно равнище на дълга в средносрочен план. Комисията прикани държавите членки също така постепенно да премахнат националните фискални мерки, въведени за защита на домакинствата и предприятията от енергийния ценови шок, като се започне с тези с най-слаба насоченост. Тя посочи, че ако мерките за подкрепа трябва да бъдат удължени поради подновен натиск върху цените на енергията, държавите членки следва да насочат много по-добре тези мерки към уязвимите домакинства и предприятия. Комисията заяви, че фискалните препоръки ще бъдат количествено определени и диференцирани. Освен това, както се предлага в съобщението на Комисията от 9 ноември 2022 г. относно насоките за реформа на рамката за икономическо управление на ЕС, фискалните препоръки ще бъдат формулирани въз основа на нетните първични разходи. Комисията препоръча всички държави членки да продължат да защитават инвестициите, финансирани на национално равнище, и да гарантират ефективното използване на средствата по линия на Механизма и други фондове на Съюза, по-специално с оглед на екологичния и цифровия преход и целите по отношение на устойчивостта. Комисията посочи, че ще предложи на Съвета да открие основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2024 г. въз основа на данните за резултатите за 2023 г. в съответствие с действащите правни разпоредби.

- (8) На 26 април 2023 г. Комисията представи законодателни предложения за извършване на цялостна реформа на правилата на Съюза за икономическо управление. Основната цел на предложенията е да се засили устойчивостта на обслужването на публичния дълг и да се насърчи устойчивият и приобщаващ растеж във всички държави членки чрез реформи и инвестиции. Предложенията на Комисията са насочени към подобряване на националната ангажираност, опростяване на рамката и преминаване към по-голям средносрочен фокус в съчетание с ефективно и по-последователно правоприлагане. Съгласно заключенията на Съвета от 14 март 2023 г. относно насоките за реформа на рамката за икономическо управление на ЕС целта е законодателната работа да приключи през 2023 г.
- (9) На 14 май 2021 г. Хърватия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 28 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Хърватия⁶. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, в което се посочва, че Хърватия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на 28 април 2023 г. Хърватия представи националната си програма за реформи за 2023 г. и програмата си за стабилност за 2023 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2023 г. отразява също шестмесечното докладване на Хърватия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

---

⁶ ST 10687/2021 INIT; ST 10687/2021 ADD 1.

- (11) На 24 май 2023 г. Комисията публикува доклада за Хърватия за 2023 г. В него беше оценен напредъкът на Хърватия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019—2022 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Хърватия на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Хърватия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.
- (12) В съответствие с данни, потвърдени от Евростат, салдото по консолидирания държавен бюджет на Хърватия се е подобрило от дефицит от 2,5 % от БВП през 2021 г. до излишък от 0,4 % през 2022 г., а консолидираният държавен дълг е намалял от 78,4 % от БВП в края на 2021 г. до 68,4 % в края на 2022 г.
- (13) Салдото по консолидирания държавен бюджет беше повлияно от мерките на фискалната политика, предприети с цел смекчаване на икономическите и социалните последици от увеличението на цените на енергията. През 2022 г. тези мерки на фискалната политика, водещи до намаляване на приходите, включваха намаляване на ДДС и акцизите, докато мерките на фискалната политика, водещи до увеличаване на разходите, включваха пределни цени на енергията, помощи за уязвимите потребители, схеми за подпомагане на предприятията и социално подпомагане за пенсионерите и уязвимите домакинства. Комисията оценява нетните бюджетни разходи за тези мерки на 1,6% от БВП през 2022 г. Салдото по консолидирания държавен бюджет беше повлияно и от бюджетните разходи за предоставянето на временна закрила на разселените лица от Украйна, които се оценяват на 0,1 % от БВП през 2022 г. В същото време прогнозните разходи за временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, намаляха до 0,1 % от БВП през 2022 г. спрямо 1,3 % през 2021 г.

- (14) На 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Хърватия⁷ да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително от импулса, осигурен от Механизма, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Освен това Съветът препоръча на Хърватия да държи под контрол нарастването на текущите разходи, финансирани на национално равнище.
- (15) Според оценките на Комисията фискалната позиция⁸ през 2022 г. е била като цяло неутрална — с равнище от +0,2 % от БВП, което е подходящо в условията на висока инфлация⁹. В съответствие с препоръката на Съвета Хърватия продължи да подпомага възстановяването с инвестиции, финансирани от Механизма. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и с други фондове на Съюза, възлизаха на 2,6 % от БВП през 2022 г. (2,7 % от БВП през 2021 г.). Инвестициите, финансирани на национално равнище, осигуриха рестриктивен принос от 0,6 процентни пункта¹⁰ към фискалната позиция¹¹. Следователно Хърватия не е запазила инвестициите, финансирани на национално равнище, което не е в съответствие с препоръката на Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) доведе до като цяло неутрален принос в размер на 0,1 процентни пункта към фискалната позиция. Следователно Хърватия е държала в достатъчна степен под контрол нарастването на текущите разходи, финансирани на национално равнище.

---

⁷ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Хърватия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 48).

⁸ Фискалната позиция се измерва с промяната в първичните разходи (без дискреционните мерки по отношение на приходите), като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, но се включват разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма и с други фондове на Съюза — спрямо средносрочния потенциален растеж. За повече подробности вж. каре 1 във фискалните статистически таблици.

⁹ Хърватия също отбеляза силен растеж на реалния БВП през 2022 г.

¹⁰ Финансираните на национално равнище инвестиции имаха рестриктивен принос към фискалната позиция поради намаляване на инвестиционните разходи, направени от местните власти.

¹¹ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, осигуриха експанзионистичен принос от 0,5 процентни пункта от БВП. Това отчасти се дължи на еднократните разходи по международно арбитражно дело.

- (16) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2023 г. е по-благоприятен от прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. за 2023 г. и в съответствие с нея след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 2,2 % през 2023 г. и с 2,6 % през 2024 г. За сравнение, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 1,6 % през 2023 г. и 2,3 % през 2024 г., главно поради по-консервативните прогнози за потреблението на домакинствата и на публичния сектор, както и за общите инвестиции.
- (17) В своята програма за стабилност за 2023 г. правителството очаква салдото по консолидирания държавен бюджет да се влоши до дефицит от 0,7 % от БВП през 2023 г. Влошаването през 2023 г. отразява главно закъснялото въздействие на инфлацията върху публичните разходи, а именно чрез механизмите за индексирание на заплатите в публичния сектор, пенсиите и социалните обезщетения. Според програмата за стабилност за 2023 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее от 68,4 % в края на 2022 г. до 62,6 % в края на 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда бюджетен дефицит от 0,5 % от БВП за 2023 г. Това съответства в голяма степен на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 63,0 % в края на 2023 г.

(18) Салдото по консолидирания държавен бюджет през 2023 г. се очаква да продължи да се влияе от мерките на фискалната политика, предприети с цел смекчаване на икономическите и социалните последици от увеличението на цените на енергията. Те се състоят от мерки, удължени от 2022 г., включително, по отношение на приходите, намаляване на ДДС и акцизите, както и, по отношение на разходите, пределни цени на енергията, помощи за уязвимите потребители, схеми за подпомагане на предприятията и социално подпомагане за пенсионерите и уязвимите домакинства. Нетните бюджетни разходи за мерките за подкрепа в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. възлизат на 1,5 % от БВП през 2023 г.¹² Повечето мерки през 2023 г. не изглеждат насочени към най-уязвимите домакинства или предприятия и много от тях не запазват изцяло ценовия сигнал за намаляване на търсенето на енергия и повишаване на енергийната ефективност. В резултат на това в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. размерът на целевите мерки за подкрепа, който трябва да бъде взет предвид при оценката на спазването на препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г.¹³, се оценява на 0,2% от БВП през 2023 г. (спрямо 0,3% от БВП през 2022 г.). Бюджетните разходи за временна закрила на разселените лица от Украйна се очаква да останат стабилни в сравнение с 2022 г.

---

¹² Тази стойност представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно — мерките за капиталови разходи.

¹³ Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Хърватия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Хърватия за 2022 г. (ОВ С 334, 1.9.2022 г., стр. 88).

- (19) В препоръката си от 12 юли 2022 г. Съветът препоръча Хърватия да предприеме действия, за да гарантира, че през 2023 г. растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката¹⁴, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. В същото време Хърватия следва да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Хърватия се препоръча също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма и други фондове на Съюза.

---

¹⁴ Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. средносрочният (среден за 10 години) потенциален растеж на производството на Хърватия, който се използва за измерване на фискалната позиция, се оценява на 10,3 % в номинално изражение.

(20) През 2023 г. в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда фискалната позиция да бъде експанзионистична (-1,0 % от БВП), в контекста на висока инфлация. Това се предхожда от като цяло неутрална фискална позиция през 2022 г. (+0,2 % от БВП). Увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури експанзионистичен принос от 0,4 % от БВП към фискалната позиция. Това включва намалените разходи за целевите мерки за подкрепа на домакинствата и предприятията, които са най-уязвими по отношение на покачването на цените на енергията, с 0,1 % от БВП. Поради това експанзионистичният принос на финансираните на национално равнище нетни първични текущи разходи не се дължи на целенасочената подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими по отношение на покачването на цените на енергията, и за хората, бягащи от Украйна. Експанзионистичното увеличение на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се дължи и на поддържането на нецелеви енергийни мерки, постоянното увеличение на заплатите в публичния сектор и социалните обезщетения, както и на по-ниските ставки на ДДС върху неенергийните продукти. В обобщение, прогнозираният растеж на финансираните на национално равнище първични текущи разходи не е в съответствие с препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и с други фондове на Съюза, се очаква да възлязат на 3,1 % от БВП през 2023 г., докато финансираните на национално равнище инвестиции се очаква да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,7 процентни пункта¹⁵. Поради това Хърватия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма и други фондове на Съюза и се предвижда да запази финансираните на национално равнище инвестиции. Страната планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийна сигурност, като например енергийно саниране на сгради, цифровизиране на публичната администрация, инвестиции в цифрова диагностика и оборудване в болниците и подкрепа за екологичния и цифровия преход на стопанския сектор, които се финансират от Механизма и други фондове на Съюза.

---

¹⁵ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да осигурят рестриктивен принос от 0,5 процентни пункта от БВП. Това се дължи отчасти на базовия ефект от по-големите разходи през 2022 г. поради прилагането на еднократна мярка, докато през 2023 г. се предвижда намаляване на трансферите към дружествата за комунални услуги.

- (21) Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да се увеличи до 1,5 % от БВП през 2024 г. Увеличението през 2024 г. отразява главно по-големите капиталови разходи и все още относително силната индексация на заплатите, пенсиите и разходите за социално подпомагане. Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее до 59,8 % в края на 2024 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда бюджетен дефицит от 1,3 % от БВП през 2024 г. Това съответства в голяма степен на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда по-голямо съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП — 61,8 % в края на 2024 г., като разликата спрямо прогнозите в програмата за стабилност за 2023 г. до голяма степен се обяснява с ефекта на знаменателя (разлика в номиналния БВП през 2024 г.) и в по-малка степен с различните допускания относно корекцията наличности-потоци.
- (22) В програмата за стабилност за 2023 г. се предвижда постепенно премахване на повечето мерки за енергийна подкрепа през 2024 г. Понастоящем Комисията приема, че нетните разходи за мерките за енергийна подкрепа възлизат на 0,2 % от БВП през 2024 г. Тези оценки се основават на допускането, че няма да има нови увеличения на цените на енергията.

- (23) В Регламент (ЕО) № 1466/97 се призовава за годишно подобрене на структурното бюджетно салдо в посока постигане на средносрочната бюджетна цел с 0,5 % от БВП като референтна стойност¹⁶. Като се вземат предвид съображенията за фискална устойчивост, според Комисията би било целесъобразно подобрене на структурното салдо от поне 0,3 % от БВП за 2024 г. За да се гарантира такова подобрене, и в съответствие с методиката на Комисията, нарастването на финансираните на национално равнище нетни първични разходи¹⁷ през 2024 г. следва да не надвишава 5,1 %, както е отразено в настоящата препоръка. В същото време оставащите мерки за енергийна подкрепа (които понастоящем Комисията оценява на 1,5 % от БВП през 2023 г.) следва постепенно да бъдат премахнати, ако развитието на енергийния пазар позволява това и като се започне от най-слабо насочените мерки, а свързаните с това икономии следва да бъдат използвани за намаляване на бюджетния дефицит. Съгласно оценките на Комисията това ще доведе до растеж на нетните първични разходи под препоръчания максимален темп на растеж за 2024 г. Освен това според прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. ръстът на финансираните на национално равнище нетни първични текущи разходи през 2023 г. не е в съответствие с препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Ако това се потвърди, ще бъде целесъобразно растежът на нетните първични разходи през 2024 г. да бъде по-малък.
- (24) Ако се допусне, че политиките остават непроменени, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда нетните първични разходи, финансирани на национално равнище, да нараснат с 6,8 % през 2024 г., което е над препоръчания темп на растеж. Предвидената в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. корекция е по-малка от икономииите от пълното премахване на мерките за подкрепа в областта на енергетиката, което се дължи на увеличаването на динамиката на капитала, заплатите и социалните разходи.

---

¹⁶ Член 5 от Регламент (ЕО) № 1466/97 също така изисква корекция от над 0,5 % от БВП за държавите членки с държавен дълг, надвишаващ 60 % от БВП, или с по-ясно изразени рискове за устойчивостта на обслужването на дълга.

¹⁷ Нетните първични разходи се определят като разходите, финансирани на национално равнище, след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключат разходите за лихви и разходите за циклична безработица.

- (25) Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква публичните инвестиции да останат стабилни на равнище от 4,6 % от БВП между 2023 г. и 2024 г. В програмата за стабилност за 2023 г. са посочени реформи и инвестиции, които се очаква да допринесат за фискалната устойчивост и за устойчивия и приобщаващ растеж. Сред тях са реформи (сектора на здравеопазването и социалните грижи, подобряване на управлението на държавните предприятия, подобряване на Закона за фискалната отговорност) и инвестиции (транспортна и водна инфраструктура, енергийно саниране на многофамилни сгради и къщи, инвестиции в екологичния и цифровия преход, както и в образователна инфраструктура), които са предимно част от плана за възстановяване и устойчивост.
- (26) В програмата за стабилност за 2023 г. се очертава средносрочен фискален план до 2026 г. Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 0,8 % от БВП през 2025 г. и до 0,6 % до 2026 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3,0 % от БВП през периода на програмата. Според програмата за стабилност за 2023 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да спадне от 59,8 % в края на 2024 г. до 55,6 % до края на 2026 г. Следователно се планира съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее и да остане под 60 % през периода на програмата.

- (27) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Хърватия е в напреднал стадий. Хърватия представи две искания за плащане, съответстващи на 59 ключови етапа и цели в плана, което доведе до плащане в размер на общо 1,4 милиарда евро. От Хърватия се очаква да представи изменение на своя план, което следва да включва глава за REPowerEU, както и допълнителни мерки в други области, които да бъдат финансирани от компонента за заеми. В съответствие с член 14, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/241 на 30 март 2023 г. Хърватия изрази намерението си да поиска допълнителна подкрепа под формата на заем в размер на 3 612 000 000 EUR по линия на Механизма. Бързото включване на новата глава за REPowerEU в плана за възстановяване и устойчивост ще позволи да бъдат финансирани допълнителни реформи и инвестиции в подкрепа на стратегическите цели на Хърватия в областта на енергетиката и екологичния преход. Системното и ефективно участие на местните и регионалните власти, социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на този план, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (28) През 2022 г. Комисията одобри всички програмни документи на Хърватия в областта на политиката на сближаване. Бързото изпълнение на програмите по линия на политиката на сближаване при взаимно допълване и полезно взаимодействие с плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, е от ключово значение за осъществяване на екологичния и цифровия преход, повишаване на икономическата и социалната устойчивост и постигане на балансирано териториално развитие в Хърватия.

(29) Хърватия внася около 53 % от цялото потребление на енергия всяка година, като същевременно има голям потенциал за енергия от възобновяеми източници, по-специално от слънчеви, вятърни и геотермални източници. Половината от електроенергията в страната се произвежда от водноелектрически централи; делът на вятърната енергия се е увеличил и е достигнал 14 %, но делът на слънчевата енергия все още е едва 1 %. Ключови фактори за ускоряване на внедряването на инсталации за слънчева и вятърна енергия са рационализирането на процедурите за издаване на разрешителни и финализирането на съответната законодателна уредба, за да се осигури по-голяма правна сигурност на производителите и потребителите на собствена електроенергия. Сред другите фактори са същественото модернизиране на преносната мрежа и разширяването ѝ в южната част на страната, където основно се намират възобновяемите енергийни източници, както и въвеждането на интелигентни измервателни уреди за малки слънчеви инсталации. Потреблението на енергия в жилищния сектор е доста голямо в Хърватия (35 % от общото потребление на енергия). Зависимостта от газа за отопление е 71 %. Преразглеждането и опростяването на процедурите за инсталиране на слънчеви фотоволтаични съоръжения в многофамилни жилищни сгради, както и ускореното внедряване на термопомпи за отопление и охлаждане са подходящи мерки за енергийно саниране в сградния сектор. Делът на възобновяемите енергийни източници, използвани в транспорта, е нисък (7 % спрямо целта за 2030 г. от 14 %), както и делът на железопътния транспорт в пътническия транспорт (2,5 % спрямо 8 % в Съюза). Модернизирането на железопътната инфраструктура и подвижния състав и осигуряването на по-широко навлизане на превозни средства с нулеви емисии могат да допринесат значително за декарбонизацията на транспортния сектор. Потреблението на природен газ в Хърватия е намаляло с 22 % през периода между август 2022 г. и март 2023 г. в сравнение със средното потребление на газ за същия период през предходните пет години — това надхвърля целта за намаляване от 15 %, определена в Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета¹⁸. Хърватия може да продължи да полага усилия за временно намаляване на търсенето на газ до 31 март 2024 г. съгласно Регламент (ЕС) 2023/706 на Съвета¹⁹.

---

¹⁸ Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета от 5 август 2022 г. относно координирани мерки за намаляване на търсенето на газ (ОВ L 206, 8.8.2022 г., стр. 1).

¹⁹ Регламент (ЕС) 2023/706 на Съвета от 30 март 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2022/1369 във връзка с продължаване на периода на намаляване на търсенето във връзка с мерките за намаляване на търсенето на газ, и за засилване на докладването и наблюдението на тяхното прилагане (ОВ L 93, 31.3.2023 г., стр. 1).

- (30) Недостигът на работна ръка и умения в сектори и професии, които са от ключово значение за екологичния преход, включително производството, внедряването и поддръжката на технологии с нулеви нетни емисии, създава пречки пред прехода към икономика с нулеви нетни емисии. Висококачествените системи за образование и обучение, които отговарят на променящите се нужди на пазара на труда, и целенасочените мерки за повишаване на квалификацията и за преквалификация са от ключово значение за намаляване на недостига на умения и насърчаване на приобщаването и пренасочването на работната сила. За да се отключи неоползотвореното предлагане на работна ръка, тези мерки трябва да бъдат достъпни, по-специално за физическите лица и в секторите и регионите, които са най-силно засегнати от екологичния преход. През 2022 г. във Хърватия беше докладван недостиг на работна ръка за 31 професии, изискващи специфични умения или знания за екологичния преход, включително в строителния и производствения сектор (и двете под средните за Съюза).
- (31) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2023 г., като становището му²⁰ е изразено в препоръка 1.

---

²⁰ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

(32) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за i) запазване на устойчивостта на обслужването на дълга и въздържане от широка подкрепа за съвкупното търсене през 2023 г., по-добро насочване на фискалните мерки, предприети за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията, и обмисляне на подходящи начини за прекратяване на подкрепата при намаляване на натиска върху цените на енергията; ii) поддържане на високо равнище на публичните инвестиции и насърчаване на частните инвестиции в подкрепа на екологичния и цифровия преход; iii) подкрепа за промените в заплащането, които смекчават загубата на покупателна способност, като същевременно се ограничават вторичните ефекти върху инфлацията, допълнително подобряване на активните политики по заетостта и преодоляване на недостига на умения; iv) подобряване на бизнес средата и гарантиране, че енергийната подкрепа за дружествата е икономически ефективна, временна и насочена към жизнеспособни предприятия, както и че запазва стимулите за екологичния преход; и v) запазване на макрофинансовата стабилност и наблюдение на рисковете, като същевременно продължава работата по завършването на банковия съюз. За Хърватия препоръки 1, 2 и 3 допринасят за изпълнението на първата, втората и третата препоръка, изложени в Препоръката от 2023 г. относно еврозоната,

ПРЕПОРЪЧВА на Хърватия да предприеме през 2023 г. и 2024 г. следните действия:

1. Възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. да прекрати постепенно действащите извънредни мерки за енергийна подкрепа, като използва свързаните с това икономии за намаляване на бюджетния дефицит. Ако нови увеличения на цените на енергията наложат предприемането на нови или продължаващи мерки за подкрепа — да гарантира, че тези мерки за подкрепа са насочени към закрила на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и че запазват стимулите за икономии на енергия.

Да осигури разумна фискална политика, по-специално като ограничи номиналното увеличение на финансираните на национално равнище нетни първични разходи през 2024 г. до не повече от 5,1%²¹.

Да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства по Механизма и другите фондове на Съюза се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход.

За периода след 2024 г. — да продължи да следва средносрочна фискална стратегия за постепенна и устойчива консолидация, съчетана с инвестиции и реформи, водещи до по-висок устойчив растеж, с цел постигане на разумна средносрочна фискална позиция.

2. Да продължи стабилното изпълнение на своя план за възстановяване и устойчивост и да завърши бързо главата за REPowerEU с цел своевременно започване на изпълнението ѝ. Да пристъпи към бързо изпълнение на програмите по линия на политиката на сближаване при тясно взаимно допълване и полезно взаимодействие с плана за възстановяване и устойчивост.

---

²¹ Което се очаква да съответства на годишно подобрене на структурното бюджетно салдо от поне 0,3 % от БВП за 2024 г., както е посочено в съображение 23.

3. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива, като ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, по-специално вятърни, слънчеви и геотермални източници, финализира непълната законодателна уредба, рационализира административните процедури за издаване на разрешителни, опрости процедурите за инсталиране на възобновяеми енергийни източници (например слънчеви фотоволтаични съоръжения) в многофамилните сгради и осигури по-голяма правна сигурност. Да подкрепи малките мощности за производство на енергия от възобновяеми източници. Да модернизира допълнително електропреносните и разпределителните мрежи, по-специално като подобри преносните връзки между северната и южната част на страната и ускори въвеждането на интелигентни измервателни уреди. Да ускори изпълнението на мерките за енергийна ефективност, включително инсталирането на термопомпи. Да намали зависимостта от изкопаеми горива в транспортния сектор, като насърчи устойчиви решения, по-специално железопътния транспорт и електрификацията на автомобилния транспорт. Да увеличи усилията на политиката, насочени към предоставянето и придобиването на уменията и компетентностите, необходими за екологичния преход.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета

Председател
